

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 28 maja 2010 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach odszkodowawczych
przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą
wojskową oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 maja 2010 r. ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w odnośniku nr 1 wyrazy ", ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego oraz ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz niektórych innych ustaw" zastępuje się wyrazami "oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego";
- 2) w art. 4 w pkt 1 w lit. a, w ust. 1b skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 1ba";
- 3) w art. 4 w pkt 1 w lit. c, w ust. 3 wyrazy "ust. 1b, 1bb i 1c" zastępuje się wyrazami "ust. 1b – 1c";
- 4) w art. 4 w pkt 2, w art. 33a wyrazy "i 31" zastępuje się wyrazami "i art. 31";

- 5) w art. 5 w pkt 3 skreśla się lit. b;
- 6) w art. 5 w pkt 3 w lit. c, w pkt 5a skreśla się wyraz "wojskową";
- 7) w art. 6 w pkt 2 skreśla się lit. b;
- 8) w art. 7, w pkt 4 skreśla się wyrazy "w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby," oraz kropkę na końcu;
- 9) w art. 9:
 - a) w pkt 1 w lit. a, w ust. 1a skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 1aa",
 - b) skreśla się pkt 4;
- 10) w art. 9 w pkt 1 w lit. c, w ust. 3 wyrazy "ust. 1a i 1ab" zastępuje się wyrazami "ust. 1 – 1ab";
- 11) w art. 9 w pkt 5, art. 111b otrzymuje brzmienie:

"Art. 111b. 1. Minister Obrony Narodowej, w przypadkach uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych, może określić inny termin zwolnienia z zawodowej służby wojskowej dla żołnierzy zawodowych posiadających stopnie wojskowe generałów (admirałów) wyznaczanych na stanowiska służbowe w organizacji międzynarodowej albo międzynarodowej strukturze wojskowej albo na stanowiska służbowe Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych, Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych lub Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, którzy mieliby być zwolnieni ze służby na podstawie art. 111 pkt 5, za ich pisemną zgodą.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, termin zwolnienia z zawodowej służby wojskowej nie może być późniejszy niż dzień osiągnięcia przez żołnierza zawodowego wieku sześćdziesięciu trzech lat.";
- 12) w art. 11 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy "art. 1-9" zastępuje się wyrazami "art. 1 – 10";

- 13) w art. 11:
- a) w ust. 1 w części wspólnej skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 2",
 - b) w ust. 2 w pkt 2 skreśla się wyrazy "art. 111 pkt 5 i";
- 14) w art. 11 w ust. 2:
- a) w pkt 1 wyrazy "art. 120 ust. 4 – 4e" zastępuje się wyrazami "art. 120 ust. 1 i ust. 4 – 4e",
 - b) po pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
"...) art. 120 ust. 4 – 4b oraz ust. 4d i 4e ustawy, o której mowa w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do żołnierzy zawodowych, którzy wystąpili z wnioskiem o udzielenie pomocy w przekwalifikowaniu zawodowym po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy;";
- 15) w art. 11 w ust. 2 w pkt 2 wyraz "oraz" zastępuje się wyrazem "albo";
- 16) w art. 12 w ust. 1 w pkt 2 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 2";
- 17) w art. 13 skreśla się wyrazy ", w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,";
- 18) art. 14 otrzymuje brzmienie:
"Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem:
1) art. 8 i art. 12, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
2) art. 7, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2010 r."

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

Uzasadnienie

Na posiedzeniu w dniu 28 maja 2010 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową oraz niektórych innych ustaw i uchwalił do niej 18 poprawek.

Poprawka nr 1 modyfikuje odnośnik do tytułu ustawy eliminując sugestię, iż ustawodawca nowelizuje również ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz niektórych innych ustaw.

Zgodnie z § 23 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej przepis formułujący wyjątek od przepisu merytorycznego szczegółowego albo uściślający ten przepis zamieszcza się po danym przepisie szczegółowym. Postępowanie przez ustawodawcę zgodnie z tą dyrektywą pozwala interpretatorowi na właściwe określenie relacji pomiędzy przepisami oraz czyni bezprzedmiotowym dokonywanie zabiegów legislacyjnych w tekście aktu mających na celu określenie tej relacji (zabieg taki nie ma żadnej wartości normatywnej, ani interpretacyjnej). W rozpatrzonej ustawie ustawodawca często (ale niekonsekwentnie) posługuje się formułą "z zastrzeżeniem ... (wskazanie przepisu)", co w niektórych przypadkach zamiast pomagać może wprowadzać adresata w błąd, w szczególności jeżeli zakresem takiego "zastrzeżenia" powinno być objęte kilka przepisów, a ustawodawca ogranicza się wyłącznie do jednego przepisu, albo jeżeli ustawodawca w analogicznych przepisach w jednym przypadku kończy je takim "odesłaniem" w innym zaś nie. Trudności interpretacyjne powoduje również niejednoznaczność formuły "z zastrzeżeniem ...". Może być ona bowiem interpretowana różnie w zależności od treści przepisu raz jako "z uwzględnieniem" innym razem jako "z wyjątkiem". Mając powyższe na względzie Senat uchwalił poprawki 2, 5, 7, 9, 13 i 16. Zdaniem Senatu w rozpatrzonej ustawie nie ma żadnych wątpliwości co do wzajemnej relacji przepisów, które zawierają kwestionowaną formułę oraz przepisów, do których ta formuła się odnosi.

Ustawodawca ogranicza zakres upoważnienia ustawowego zawartego w nowelizowanym art. 4 ust. 3 ustawy o uposażeniu żołnierzy niezawodowych wyłącznie do spraw związanych z przyznaniem zapomogi byłemu żołnierzowi, małżonkowi i dzieciom oraz w ograniczonym zakresie rodzicom żołnierza (dotyczy to tylko okoliczności, o której mowa w ust. 1bb). W związku z tym nasuwało się pytanie, w jakim akcie normatywnym uregulowane zostaną kwestie związane z przyznawaniem zapomogi rodzicom żołnierza w przypadku, o którym mowa w ust. 1ba? Analogiczne wątpliwości dotyczyły kwestii przyznania zapomogi

rodzicom żołnierza na podstawie dodawanego do ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych art. 84 ust. 1aa. Kierując się nakazem zapewnienia kompletności regulacji ustawowej Senat uchwalił poprawki nr 3 i 10, które eliminują lukę we wskazanym zakresie.

Mając na względzie obowiązujące zasady formułowania odesłań w przepisach prawnych, w tym dotyczące sposobu oznaczania i przywoływania jednostek redakcyjnych, przyjęto poprawkę nr 4, która czyni zadość tym zasadom.¹ Poprawkę tę uzasadnia również sposób sformułowania analogicznego odesłania w art. 33 ust. 1 ustawy o uposażeniu żołnierzy niezawodowych oraz innych odesłań w rozpatrzonej ustawie.

Senat uchwalił poprawkę nr 6 kierując się brzmieniem art. 24 pkt 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Analizując treść art. 7 trzeba mieć na względzie, iż na mocy ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2010 r. art. 23 ust. 3 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej otrzyma nową treść. Przepis art. 7 dokonuje zmiany wskazanego art. 23 ust. 3 w brzmieniu, które dopiero wejdzie w życie. W związku z tym, iż art. 7 ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia jest prawdopodobne, że stanie się to przed dniem 1 lipca 2010 r. Skutkiem tego byłoby to, iż w krótkim okresie pomiędzy dniem wejścia w życie opiniowanej ustawy, a dniem 1 lipca 2010 r. nowelizowany art. 23 ust. 3 w swojej treści miałby dwa przepisy oznaczone jako pkt 4, a od lipca 2010 r. znowu składałby się z trzech pkt (przepis art. 23 ust. 3 w brzmieniu, które ma obowiązywać od dnia 1 lipca zawiera wyliczenie obejmujące trzy punkty). Mając na uwadze konieczność wyeliminowania ryzyka, iż zakładany przez ustawodawcę skutek nowelizacji zostanie zniweczony poprzez wejście w życie przepisu zmieniającego, który wcześniej został uchwalony i opublikowany, Senat uznał za konieczne zsynchronizowanie terminu wejścia w życie art. 7 rozpatrzonej ustawy oraz art. 1 pkt 25 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw. Racjonalne wydaje się zagwarantowanie w przepisie końcowym, że art. 7 wejdzie w życie nie wcześniej niż z dniem 1 lipca 2010 r. (poprawka nr 18). Niemniej, jeżeli w toku prac nad stanowiskiem Senatu w Sejmie stanie się oczywiste, że

¹ Zob. S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2004, s. 141 - uwagi doktryny na temat oznaczania w tekście prawnym jednostek redakcyjnych lub ich fragmentów, oraz powoływania ich w tekście prawnym.

zmiana dokonywana w art. 7 nie wejdzie w życie wcześniej niż 1 lipca 2010 r. poprawka Senatu będzie bezprzedmiotowa.

Analiza zmian dokonywanych w art. 7 skłoniła Senat także do uchwalenia poprawki nr 8. Za poprawką przemawiał sposób sformułowania innych przepisów zmieniających zawartych w ustawie (np. art. 5 pkt 2) oraz struktura nowelizowanego art. 23 ust. 3. Dodawany pkt 4 nie może kończyć się kropką.

W związku z treścią dodawanego do ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych art. 111b (art. 9 pkt 5 nowelizacji) nasuwało się pytanie, czy na pewno zgodne z wolą ustawodawcy jest odniesienie go również do innych okoliczności zwolnienia z zawodowej służby wojskowej niż przewidziana w art. 111 pkt 5. Zdaniem Senatu mogą pojawić się wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie. Zmiana art. 111 pkt 5, treść analizowanej normy wynikająca z projektu oraz stanowisko Ministra Obrony Narodowej wskazują, iż ustawodawca powinien odnieść się w dodawanym przepisie wyłącznie do kryterium wieku żołnierza zawodowego. Jednocześnie uznano za wskazane posłużenie się w treści dodawanego przepisu zdefiniowaną przez ustawodawcę klauzulą "potrzeby Sił Zbrojnych" w miejsce niedookreślonego zwrotu "szczególnie uzasadnione przypadki". Dążąc do zapewnienia adekwatności przepisu do woli ustawodawcy, a tym samym zapewnienia jego jednoznacznej interpretacji Senat uchwalił poprawkę nr 11. Poprawka nr 15 jest konsekwencją zmian dokonanych poprawką nr 11.

W związku z treścią art. 11 ust. 1 pkt 2, który odnosi się do funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego nasuwało się pytanie dlaczego w art. 11 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia nie odesłano również do zmian dokonywanych art. 10 w ustawie o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego. Senat uznał, iż pozostawienie luki w przepisach przejściowych w zakresie zmian dokonywanych art. 10 nowelizacji jest niezgodne z wolą ustawodawcy i uchwalił poprawkę nr 12.

Mając na względzie, iż dodawane art. 120 ust. 4 – 4e stosować się będzie nie tylko do byłych żołnierzy zawodowych i ich rodzin, ale również do żołnierzy zawodowych pozostających na służbie (art. 120 ust. 3) pojawił się problem intertemporalny, czy dodawane przepisy stosowane będą wyłącznie do żołnierzy, którzy rozpoczną przekwalifikowanie po dniu wejścia w życie nowelizacji, czy także do tych, którzy są w trakcie przekwalifikowania w dniu jej wejścia w życie. Pojawiła się również wątpliwość związana z wprowadzeniem do art. 120 ust. 1 dodatkowego warunku korzystania z pomocy w zakresie przekwalifikowania, tj. co najmniej czteroletniego okresu pełnienia służby. Zdaniem Senatu

warunek ten powinien odnosić się jedynie do żołnierzy, którzy zostaną zwolnieni po dniu wejścia w życie nowelizacji. Dążąc do wyeliminowania problemów intertemporalnych przyjęto poprawkę nr 14, która zakłada, iż:

- 1) art. 120 ust. 1 w brzmieniu nadawanym rozpatrzoną ustawą znajdzie zastosowanie do żołnierzy zawodowych zwalnianych po dniu wejścia w życie nowelizacji;
- 2) art. 120 ust. 4 – 4b, 4d i 4e stosować się będzie do żołnierzy zawodowych, którzy wystąpią z wnioskiem o udzielenie pomocy w przekwalifikowaniu zawodowym po dniu wejścia w życie nowelizacji.

Uwzględniając praktykę formułowania przepisów czasowo utrzymujących w mocy rozporządzenia wydane na podstawie nowelizowanych przepisów upoważniających (§ 33 Zasad techniki prawodawczej z uwzględnieniem powszechnie zaakceptowanej korekty wzoru przepisu przejściowego) Senat uchwalił poprawkę nr 17. Zdaniem Senatu oczywiste jest, że dotychczasowe przepisy wykonawcze były wydane na podstawie przepisu upoważniającego wiążącego w czasie ich wydawania, a więc upoważnienia w brzmieniu sprzed aktualnie dokonywanej nowelizacji.